

מעולם לא הייתי כאן. (בבקשה, חכי. נראה שאת ממהרת לעזוב. הנה, אני כבר מנסחת מחדש.) מעודי לא הייתי. (כן, אולי אני משקרת. ייתכן שאני משקרת בשפה שאינה שפתי.) כל דבר כאן נמסר (לך) כמו מכתב (ואז לי) ועל גבו מצוירים חיצים מהירים, סימני חריטה. אני יכולה לומר, "באמת, איזו מהומה" ולהחזיר כל דבר למקומו. לומר, "עכשיו נתנהג יפה". זהו יום גשום ואנחנו משחקים בבית הגדול, בבית הקיט הלבן, באכסדרה, שוב עולים ויורדים במדרגות.

(ראוי לסגל לשון עבר: היה. שיחקנו. רצנו.) זוכרת שלחשת באוזני לא לשמוט את הכסיות ושאת אוהבת דובים חומים וברבורים ודובדבנים חמוצים ושהמזחלת יכולה להגיע למהירות של קטר רכבת? שנימוסים-טובים-מדי מעליבים אותך, שהצוירים בבית מפחידים אותך, שהעיניים שלך קופצות מהשורות הצפופות בספר, וכשכועסים עליך את רוצה להיות לאבן, לצלול למי הבריכה, לשחות מתחת לצמחי המים, להעביר את שיני המזלג על פני העור העדין של פנים הזרוע. זוכרת שטיילת בשדרה וראית את הצבעים מתחלפים בשמיים. (את זה את זוכרת? כל מילה מאבדת מובן כשחוזרים עליה כך. לפעמים מתחשק לי שכל זה בכל זאת יאבד.) זוכרת שאמרת שבבית הקטן נגור ביחד ולא נחזור לעולם לבית הגדול? שם הכול בגודל הנכון. שם נתאמן בגדילה מבלי לצמוח ממש. כל היום אימונים בתוך קטיפה, בתוך פרווה, בתוך אריגים שימושיים מאלה. נכתוב את שמנו במקום נסתר על הכתלים. נגלגל מילים זרות על הלשון, נגלגל את עצמנו עוד פעם.

(לא. זאת רק אני שמדברת עם דברים שאין להם פה.) שלום אדון ארון. מה שלומך גברת מנורה? הסוד האחרון הוא רצוני להיות כאן. (אבל זה אינו רצון נקי – אני ממהרת לסייג – זה לא חד ולא חלק. הרי גם זה שקר.)

(לא.) הרצון שלי יכול לקלף את הטפט מהקיר ולחשוף הכול, אני יכולה לשבור את הזגוגיות בנשיפה ולתת לטבע להיכנס, כל הענפים דופקים בחלון, אני מסבה את פניי. מי שם? רק אני. אני מוזמנת לשולחן. טועמת את הדם מעורב באדמה. נוגעת בהיסח דעת בשיש, האצבע המורה על הפורצלן הדק, מתבוננת, זה עניין של נשימות

נכונות. (תנשמי.) זאת המשפחה. בני הבית יודעים שפות, אוספים ספרים, הולכים לאופרה, מעלים כל קיץ מחזה בהשתתפותם. עוסקים בחינוך, בלימוד, באספנות, במעשי צדקה. אלה בני האדם שיש להם עץ ומשפחה. ההם שייעקרו מכאן (שיעזבו, שיימלטו, שייברחו ויבריחו – ועכשיו הפכי הכול לעבר) שיהיו לתמונה על הקיר, לסיפור. אבל יש לך מספיק סיפורים.

(ואת,) אחר מחשבה הפכת לכליא ברק של זיכרונות. משקפת בזוך העין את מי האגם ואת ברק הנעליים. מעתה תוכלי לצייר מהזיכרון מקום שלא היית בו. להגות את שם הנהר. לתלות צל שקוף על העץ. למדת ליצוק רצפה שלא הלכת עליה, מראות שלא נשחקו משיקוף בבואתך. הוספת טביעת אצבעות שמנונית על הספר, למדת למצוא את הצפון לפי הכוכבים, הדבקת את עצמך לתוך התמונות. (הנה את, זוכרת?) עכשיו, הניחי רגל אחר רגל על האבנים העתיקות, היי דף שמוחבא בספרייה, עלה שנסתר בין עצי היער. העמידי פנים ואל תעמידי פנים. עכשיו לעצום עיניים. עכשיו לשכוח.

.2

הילדים היו יושבים ומעתיקים. מעתיקים קווים, מסדרונות, עצי אדר גושניים, מעתיקים חרסינה ממורקת עדינה להפליא, כלים רבי פיתוחים, שמלות שנועדו לנשפים, מקטורן לטיול בהרים, חומת אבן מסותתת, שבילים רחבים, כרטיסי רכבת למחלקה ראשונה, אוויר קר, כרי דשא ולא מדשאות, נשף ולא מסיבה, הצגת תיאטרון בליל קיץ, ספר ללימוד אומנות שימושית לילדים כמותם. עשר אצבעות זה כל מה שנדרש, אולי. זה לא הצליח. הם לא גזרו לפי הקווים. בכל פעם המספריים מיהרו וגזרו את הראש. את הגג. הקצוות הפכו פעורים. וגם השפה לא התאימה. המילים נשרו או שנערמו זו על זו עקומות, שבורות, מאוחות. ערימת ילדים. מה אבד שם במעבר, כשחצו את הגשר, כשהניחו אצבעות לא מאומנות במקום שפעם רצו בו רגליים? אם תשאלו אותם – הכול. אבל הם השתדלו. זאת הייתה עבודת קיץ, כל קיץ,

והם היו הילדים. ככה הפקידו בידם את המלאכה. במתינות. ברכות. בשעשוע. זה היה עניין רציני מאוד.

כשעמדו במרפס, כשעשו שריר, כמו שקראו לזה, כשקמו ממקומם והתנערו, מפזרים חול ואבק ושברי זכוכית ושוב חול, דווקא אז הניחו להם. מי שבכל זאת נשארה, חזרה על שמות העצים. לא לכל דבר היה שם. לא כל דבר אפשר לזכור ולהעביר במדויק. הם ניסו להושיט יד בין הסדקים ולתפוס משהו בלי גוף, זה שעדיין התנועע. לא זנב אלא מעיל כנפות. מישהי אמרה: מספיקה פעם אחת. אנחנו נגיד את המילה הנכונה, סיסמה, כישוף, מזל, ונצליח לעבור. אבל בינם לבינם, ככל שחיפשו מעברים סודיים, ארונות שהדופן האחורית שלהם חסרה, חורים ומחילות, הם לא האמינו שמהו מזה באמת היה קיים.

3.

היות שלא זכרתי את שם העיר, אמרתי "המקום שבו איבדת את לבך". עלינו בהר וירדנו. אף אחד מאתנו לא נפל לשוחה אבל הרדיאטור נשבר. טוב, כך זה לפעמים בחופשות. האם אנחנו עדיין נוסעות? ייתכן שעלינו לשאול את הקונדוקטור. כל התנועה הזאת קצת מופרזת. לכל זה צריך להיות הקשר, אחרת נתרוצץ מכאן לשם כמו צלליות באור פנס. כי סביב לנו יש (למשל) שלג. מספרים לה על השלג כפי שמספרים לה על הבית הגדול. על בתי הקיץ. הבית הלבן. הבית האדום. התיק החום של אנה. היא רואה צבעים ואז צורות. נדמה לה שניתן להפריד בין הצבע לצורה. אלה שני טורים של חיילי בדיל במלחמה עתיקה, חסרת שחר, שתימשך נצח קטן. חיקוי של מלחמה אחרת. שם יש שוחות. קודם צבעים אחר כך צורות. אחר כך לתפוס את העולם כולו כמו שתופסים ביד קרן אור. שם, באחת הפינות, הוא נסתר תחת הסוואה פשוטה: ספר, בית בובות, כיסא נדנדה, אהיל מצויר. כל אחד מהם יכול להתאים, גם אם כיסא הנדנדה העתיק עדיין משמש את הילדים במשחקם. גם אם נמשח עליו צבע סיד תעשייתי.

אולי היה קל יותר לו לא היה נשאר דבר. לולא ההיסטוריה הייתה זוכרת אותם כל כך טוב. תמיד דמות שנלכדה במראה, מפזזת. קווצת שיער. סכין מעוטר. עוד שרשרת פנינים. אפשר היה לבחור בדברים אחרים. העבר מתפקע מחפצים. הם עקשנים יותר ממה שאפשר לשער. נוני נהגה בהם בחוסר תשומת לב. אין קדושה בדברים, אם ישנה ידית לוחצים עליה. אם יש זיכרון נוגעים בו בידיים. זכרי את השפתיים שהתחככו בספל, את היד בכפפה השכוחה, השעות שדגדגו זו את זו עד שיגעון אף שהיו אמורות להתנהג טוב מזה.

יש זמן המסומן בתיבות זכוכית ובאזעקה המתריעה מפני הפולשת. היא עכשיו מין פולש. ידיה מאחורי גבה, לא לגעת בדבר. היא נושאת ילקוט על הגב, כמו תלמידת בית ספר, אף שכבר מזמן אינה תלמידה. לפעמים היא חושבת על התיק של אנה, שהיה אומנם מהודר אך גם פרקטי. הוא התאים לה, התפרים היו חזקים. ודאי נקנה בחנות כלבו טובה או אולי נעשה במיוחד עבורה. אם התיק היה ברשותה הייתה יכולה להפסיק לאחוז בו.

בתיק נשאה אנה דגמים מוקטנים של העולם. כשאנה ובתה היו יוצאות לנסיעה ברכבת הייתה שולפת מתיקה מיניאטורות בדמות הנוף הנגלה לעין: הנה תחנת הרוח. הנה גשר. הנה סוס. פתאום העולם הוא בית בבובות עצום ובדברים יש סדר. הקטן מחזיק את סודו של הגדול.

בעצם הכול היה גדול מאוד. הבית עצום. האחוזה. האמפיתיאטרון שבו מעלים הפקות. ובכן, מה קטן? בית האימונים שבו הילדים מתאמנים בחיי הגדולים. שולחן וכסאות. שטיח ארוג. תנור. מים זורמים. חשמל. כל ילד בתורו מובל אל הבית. שם מתכוננים. בבית הקטן נוני אפתה עוגיות אמיתיות לאורחיה, בני המשפחה שבאו להתרשם מעצמאותה. כשהעוגיות נשרפו המשרתות החליפו אותן בחשאי בעוגיות שעלו יפה.

בעצם הכול קטן מאוד. נדמה שכל העולם יכול להתקפל, להיגזר. להפוך לדגם. אפשר להדביק אותו על דף, לקשקש על פניו, לתת לרוח לנשב במה שאין בו רוח. ובכל זאת הבית עדיין עומד על תילו. היא מביטה מבעד לזכוכית המושמת על גב זכוכית. כן,

כשמביטים מקרוב מגלים שמהו נלכד ביניהן, מפרפר. הכול חי מלבד מה שאינו.
את זה היא יודעת. הנה, כמו על פי ההוראות, היא זרה במקום שבו איבדה את ליבה.
(היא מתקרבת מאוד, אולי זה לא הלב שלה.)

יערה שחורי